

Recenzija s portala Suvremena hrvatska fotografija

Lizde, Glorija

Supplement / Prilog

Publication year / Godina izdavanja: **2018**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:205:694958>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Academy of Dramatic Art - University of Zagreb](#)

Pažljivo satkana intimna priča

Osvrt Renate Filčić na izložbu *F20.5* Glorije Lizde u Galeriji f8

(http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27368452_1883350818374163_1873381491498460117_o.jpg)
IZLOŽBA GLORIJE LIZDE U GALERIJU F8 / FOTO: FILIP KOS (IZVOR: FACEBOOK STRANICA KATEDRE ZA FOTOGRAFIJU ADU)

Galerija f8 Akademije dramske umjetnosti, novootvoreni izložbeni prostor na dva kata na adresi Trg Republike Hrvatske 8, u srijedu 31. siječnja otvorio je prvu diplomsku izložbu – *F20.5* fotografkinje Glorije Lizde. Pod mentorstvom profesora Darija Petkovića i Jelene Blagović Pavičić, koja je ujedno i voditeljica galerije, Glorija je razvijala ovaj projekt protekle tri godine.

Ciklus fotografija *F20.5* pažljivo je satkana priča od komadića doživljaja Glorije Lizde i tužna oda njenome ocu. Svojim radovima ona zadire u duboko intimnu temu očve bolesti, rezidualnu shizofreniju skrivenu pod kodnim imenom *F20.5*. Budući da je riječ o duševnoj bolesti, Glorija se ne referira na materijalne ostatke, fizičke biljege bolesti već kreira nove koncepte koji predstavljaju doživljaj bolesti nje i onaj sestara – blizanki, koje su je neposredno s ocem proživljavale. Očeva prisutnost nije ni na koji način naznačena, u fokusu je uvijek broj tri – bilo motivski u obliku tri snopa kose, tri srdelice, bilo postavom izložbe. U prizemlju galerije izdvaja se triptih-portret sestara – bolnički prikazi nijemih bezizražajnih lica, bez šminke, bez odjeće, međusobno gotovo posve zamjenjivih. Tupi, daleki pogledi prate lica na svim fotografijama.

(http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27501036_1883350425040869_4979776985872625227_o.jpg)
IZLOŽBA GLORIJE LIZDE U GALERIJU F8 / FOTO: FILIP KOS (IZVOR: FACEBOOK STRANICA KATEDRE ZA FOTOGRAFIJU ADU)

Pomno konstruirane scene tvore bogatu atmosferu. Autorica je otkrila da se njihovu osmišljavanju posvetila gotovo godinu dana prije samog početka snimanja. U fotografijama u kojima Glorija izdvaja pojedine objekte, poput simbola određenih stanja, svjetlo je usmjereno na njih, ali često suptilno, u obliku proreza i naizgled slučajno kao što se i sjećanja nerijetko tek djelomično i spontano razotkrivaju. Okolina je ispražnjena i jednostavna, a boje zagušene, čiste i gotovo isprane. Ipak, u ciklusu kontinuirano iskače jarka crvena boja koja se nameće poput žiga koji je bolest ostavila – kao vrpca višestruko povezana oko tijela portretiranih, kao intenzifikator osjećaja životinjske sirovosti i napuštanja lucidnosti u prizoru izrovane lubenice te kao jaka asocijacija na krv i bol.

Mara Bratoš
(<http://croatian-photography.com/aut-bratos/>)
Ino Zeljak
(<http://croatian-photography.com/aut-zeljak/>)
Tanja Deman
(<http://croatian-photography.com/aut-deman/>)
Marina Paulenka
(<http://croatian-photography.com/aut-paulenka-3/>)
Neven Petrović
(<http://croatian-photography.com/aut-petrovic-3/>)
Davor Konjikušić
(<http://croatian-photography.com/aut-konjikusic/>)
Davor Sanvincenti
(<http://croatian-photography.com/aut-sanvincenti/>)
Goran Trbuljak
(<http://croatian-photography.com/aut-trbuljak/>)
Borko Vukosav
(<http://croatian-photography.com/aut-vukosav/>)
Petra Mrša
(<http://croatian-photography.com/aut-mrsa/>)
Hana Miletić
(<http://croatian-photography.com/aut-miletic/>)
Tjaša Kalkan
(<http://croatian-photography.com/aut-kalkan/>)
Hrvoje Slovinc
(<http://croatian-photography.com/aut-slovinc/>)
Bojan Mrdenović
(<http://croatian-photography.com/aut-mrdenovic/>)
Jelena Blagović
(<http://croatian-photography.com/aut-blagovic/>)
Igor Kuduz
(<http://croatian-photography.com/aut-kuduz/>)
Sandro Đukić
(<http://croatian-photography.com/aut-dukic/>)
Mirjana Vodopija
(<http://croatian-photography.com/aut-vodopija/>)
SofijaSilvia
(<http://croatian-photography.com/aut-silvia-potocki-smiljanic/>)
Ana Opalić
(<http://croatian-photography.com/aut-opalic/>)
Marko Ercegović
(<http://croatian-photography.com/aut-ercegovic/>)
Domagoj Blažević
(<http://croatian-photography.com/aut-blazevic/>)
Žarko Vijatović
(<http://croatian-photography.com/aut-vijatovic/>)

http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27356270_1883350498374195_2360956587126121809_o.jpg
 IZLOŽBA GLORIJE LIZDE U GALERIJU F8 / FOTO: FILIP KOS (IZVOR: FACEBOOK STRANICA KATEDRE ZA FOTOGRAFIJU ADU)

Razlikuju se scene u unutarnjim i vanjskim prostorima. U kućnim, zatvorenim ambijentima velik je broj prikaza mekanih, plišanih tkanina što ostavljaju dojam sigurnosti, utočišta u kaotičnom mikrokozmosu. Predano obgrljivanje televizora *snježne* slike čini je zaronjenosti u unutarnji svijet, šum koji sve briše. Prizori istovremeno ukazuju na ograničenu bliskost s drugim osobama i neodgodivu potrebu za bijegom. Fotografija djevojke na krevetu s plastičnim cvijećem u rukama vrlo decentno uprizzoruje suštinu života s ovom bolesti. Umjetno cvijeće metafora je fragmentiranog života u shizofreniji. Okrenuta od objektivna, pogled djevojke u sjene cvijeća na krevetu tiha je refleksija na takav život, koji je i sam sjena onoga što se smatra da bi trebao biti. Ti zatvoreni prostori utjelovljenje su očeve shizofrenije, njegovih simptoma i halucinacija, a sestre su tek akteri.

http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27355599_1883350418374203_825589288833675412_o.jpg
 IZLOŽBA GLORIJE LIZDE U GALERIJU F8 / FOTO: FILIP KOS (IZVOR: FACEBOOK STRANICA KATEDRE ZA FOTOGRAFIJU ADU)

Statični, skupni prikaz sestara u vanjskim ambijentima – poput stajanja u potoku ili rijeci – povratak je njihovom djetinjstvu, s kruhom humoristično nabodenim na štap i dječjim kolutovima oko struka. Nefunkcionalnost kolutova u plićaku čini ih simbolom straha i nesigurnosti. Na fotografiji djevojaka na rubu zgrade i s tri crvena poveza na očima Glorija, autorica, drži svjetiljku u ruci, kao prikaz nemogućnosti ostvaraja kontinuiteta, stabilnosti i vodstva. Kao i biljka u kutu prostorije okrenuta naopačke, i njihovo je djetinjstvo bilo izvrnuto. Kartonske kutije tvore strukturu piramide; čaša mlijeka u podnožju simbolizira krhkost i čistoću djetinjstva koja je ovisila o stabilnosti piramide. Ona je ipak samo naizgled čvrsta, jer njena je unutrašnjost posve prazna. Prikazi su to posljedica shizofrenije u djetinjstvu sestara.

http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27503938_1883350508374194_3227228477506376644_o.jpg

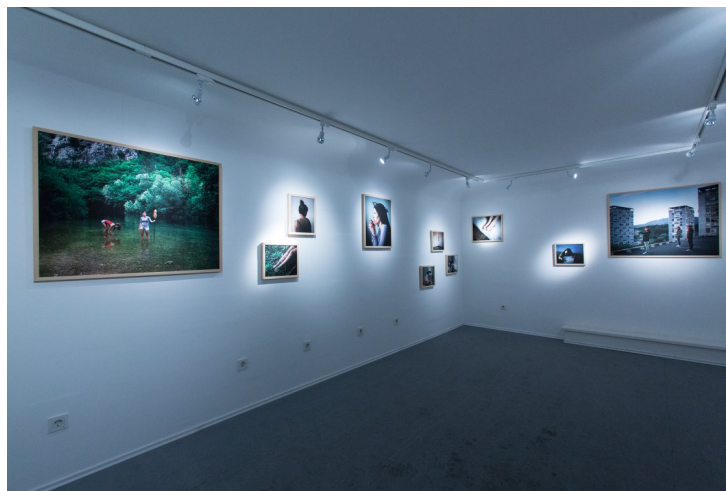
Ivan Posavec
 (<http://croatian-photography.com/aut-posavec/>)
 Josip Klarica
 (<http://croatian-photography.com/aut-klarica/>)
 Petar Dabac
 (<http://croatian-photography.com/aut-dabac/>)
 Darije Petković
 (<http://croatian-photography.com/aut-petkovic/>)
 Boris Cvjetanović
 (<http://croatian-photography.com/aut-cvjetanovic/>)
 Sandra Vitaljić
 (<http://croatian-photography.com/aut-vitaljic/>)
 Jasenko Rasol
 (<http://croatian-photography.com/aut-rasol/>)
 Silvestar Kolbas
 (<http://croatian-photography.com/aut-klobas/>)

Svojevrsan epilog čine dvije fotografije na istom zidu: tri glave ribice čija krv pleše razmrmljana oko njih, a koje bojama i brojem koreliraju s portretom sestara prekrivenih zemljom do grla. Na njihovim licima crvenim širokim potezom ružem je iscrtan krug. Nikad tako direktno u ciklusu – djevojke su obilježene i zakopane očevom bolešću. Ipak, smireni izrazi lica mogu svjedočiti i o zakopavanju i otpuštanju boli. Na tom tragu izdvajaju se tri fotografije snažnog plavog kolorita. Jedine su to scene snimljene u posve otvorenom prostoru – na moru. Tri figure na tri fotografije, centralno smještene, gotovo da reprezentiraju način na koji su sestre podnijele očevu bolest – zaštićene i zamotane u deku, s plišanom igračkom ili s nostalgijom, možda i nadom, pogleda uprtog u horizont s mornarskom kapom, ili pak širom raširenih crvenih ruku, crvene haljine, prigrlljujući svoju povijest. More kao pozadina istovremeno je aluzija na slobodu, ali i strah od nepoznatog, neslućenog. Istovremeno može to biti i otac, inače pomorac, i njegove faze suočavanja s posljedicama bolesti. No koja se god interpretacija zastupala, u svojoj dualnosti more je metafora života – oca, sestara ili uopće.

http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27709705_1883350415040870_2157680091135496344_o.jpg

Glorija Lizde fotografskim projektom *F20.5* hrabro je iznijela privatnu, često nedostupnu i skrivenu sferu obiteljskog života. No ujedno je to i pokušaj samospoznavanja. Nije neobično što je upravo fotografija šalice izabrana za nositelja vizualnog identiteta izložbe, za koji su zaslužni studenti dizajna Roko Jurjević i Ivan Klanac. Sastavljena od krhotina, nespretno slijepljena, s tri ručkice – predstavlja tri sestre koje su sakupile komadiće sjećanja na djetinjstvo s očevom bolešću. No dok je šalica gotovo neupotrebljiva, fotografije rekreirane obiteljske priče postale su terapijsko suočavanje s prošlošću i samim sobom.

http://croatian-photography.com/wp-content/uploads/2018/02/27368374_1883350691707509_1276457496258264872_o.jpg

„Fotografiju, poput terapijskog sredstva, koristim kako bih s odmakom ponovno proživjela i prihvatila snažna iskustva i sjećanja, utjelovila ih i transformirala, te na taj način iznova upozнала sebe.“ (dio umjetničke izjave o radu)

Tekst: Renata Filčić

Izložba je otvorena za posjetu sve do 3. ožujka, a razgledati se može radnim danom između 12 i 19 sati te subotom od 10 do 15 sati.

09.02.2018.

